

ERDÉLYI GAZDA

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.

A LAP AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI
EGYLET TULAJDONA.
TELEFON: 158 SZÁM.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET ÉS A „HANGYA” KÖTELEKÉBE
TARTOZÓ SZÖVETKEZETEK HIVATALOS KOZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
KOLOZSVÁR, ATTILA-UTCZA 10. SZÁM.
TELEFON: 158 SZÁM.

Az E. G. E. tagjai további intézkedésig tag-
díj ellenében kapják. Alapító tagdíj 2000 lel,
rendes tagdíj évi 100 lel, klszgdák és tiszt-
viselők részére 50 lel.

A lapfelfigyelő bizottság felügyelete mellett felelős szerkesztő és kladó:

TÖRÖK BÁLINT
AZ E. G. E. TITKÁRA

Előfizetési díj nem tagok részére:
Egy évre 150 lel Negyed évre 40 lel
Fél évre 75 lel Egyes szám 3 lel

Ajelszavak és valóság.

Mint ismeretes, az új termésrendelet alap-
ján a nagy bankok teljesen lefoglalták a maguk
számára a gabona kivitelét.

Zsenlális kitalálással mostan a *szabad
kereskedelem teljes helyredllítését, az export
megkönnyítését és a behozatal korlátozását
követelik.* Nemzetgazdasági szempontból igen
helyes és tetszetős jelszavak ezek. De nézzünk
csak a nagybankok boszorkány konyháján
füstölgő üstökbe mélyebben bele és ne kábit-
son el mindjárt az állat, termény stb. szabad
kiviteli lehetőségek jó, párolgó illata.

Mert ha belenézünk, azt látjuk, hogy a
kormányal maximálatják a Romániából úgy-
szólván egyedül kivihető mezőgazdasági termé-
nyek, állatok stb. árait azokat összevásárolják a
falusi néptől potom áron és busás haszonnal
szállítják külföldre azon az ugyancsak hangzatos
jelszó alatt, hogy *javítják a valutát!* Hogy
tönkre teszik az ország mezőgazdaságát, azzal
ők nem törődnek. De ne higyük, hogy meg-
elégesznek ők egy bórral! Nem azért nagy-
bankok, hogy a gyomruk is ne volna nagy!
Követelik a behozatal korlátozását. Ez is szép
jelszó. Hogyne követelnék, hiszen ők a legjobb
és legnagyobb (hasznot húzó) hazafiak. És ha
a jól bugyogó katlan fenekére még mélyebben
bele nézünk, ott látjuk a valóságot, a zsiros
falatokat elsüllyesztve: a nagyipari, stb. vállala-
latok részvényeit. Így könnyebben érthető mind-
járt a hazafias érzés nagysága és őszintesége.
A gazdától értékén alól elrekvirált terménye-
ken szerzett milliók nem töltik meg a gyomrukat.
Az iparpártolás jelentőségének nagydobbal
való reklamirozása mellett kívánják egyrésztől
a tárcáikban levő iparvállalatok készítményeinek
maximálatlan áron való szabad forgalmát, más-
résztől a külföldön készített iparickek behozata-
lának korlátozását. Így jól kereshetnek a kivitel
megkönnyítésén, a szabad kereskedelmen és a
behozatal korlátozásán.

A *mezőgazdasági termények „szabad
kereskedelme” csak maximált áron és a
megye határokon belül értendő.* A kiviteli
hasznot itt is a bankok vágják zsebre illetékte-
lenül. A behozatal korlátozásával a gazdák
közszükségletű cikkeit drágítják, tehát ez is a
gazdák bőrére megy.

Ime a tetszetős jelszavakról ha a fátylat
leemeljük, ott látjuk a rideg valót.

Magunkra vagyunk, a magunk erejére
vagyunk utalva. Van is erőnk, nagy és hatalmas,
csak egyesíteniünk kell erőnket, mert amíg
szervezetlenek vagyunk, a mezőgazdaság min-
dig ki lesz szolgáltatva az uralmon levő érdekelt-
ségek játékszerének, szervezetlenségünk és
elmaradottságunk pedig aranybányája lesz a
nagybankoknak.

Hogy oldható meg a magyar gazdasági szakoktatás kérdése?

Irta: dr. Nagy Endre.

Sohasem tartoztam azok közé, akiknek
kenyerük a magyar nekibusulás. Nem szeretem
a lemondókat és haragszom a csüggedőkre.
Ilyenkor valami mindig azt sugja nekem, hogy
ez erőpazarlás, elfecsérelt idő és sokkal oko-
sabb, ha számolunk a jelennel s keressük — a
magunk erejétől függő — kivetelő utakat.

A napokban rápillantottam asztali naptá-
romra és eszembe jutott október eleje. A ked-
ves, hajdani október, amikor megnyitlak gaz-
dasági akadémiáink és földmives iskoláink kapui,
az új gazdanemzedék befogadására és nevelé-
sére. Ma mindebből sehol semmi. A leendő
erdélyi gazda ha az a baleset történt vele,
hogy magyar anyanyelvűnek született, ott nő
fel az ugaron az eke szarva mellett, vagy ami
még ennél is rosszabb, latint, franciát tanul
valamelyik középiskolában és aztán hozzáfog
gazdálkodni az apai birtokon. Mi lesz így föld-
dünk produktív erejének kihasználásával? Hová
fogunk süllyedni pár évtized alatt?

Ugy éreztem e gondolat hatása alatt, hogy
nem szabad itt megállanom. Hiszen ha vissza-
kapjuk is a gazdagylés erélyes állásfoglalása
után az algyógyi és tordai földmives iskoláinkat,
akkor sincs e kérdés megoldva. Egyetlen
magyar nyelvű földmives iskola nem tudja be-
fogadni a tanulni vágyó új nemzedéknek még
tizedrészét sem. Mi lesz a többivel? Hogy
lehetne úgy gondoskodnunk a gazd. oktatás-
ról, hogy az könnyen hozzáférhető, mozgékony
legyen és a tanulók nagy tömegeit ölelje
magához?

Alábbiakban egy ilyen módszert ismer-
tetek. Nem, mint egyetlen célravezetőt, hanem,
mint egyet a sok közül. Nagy örömmre szol-
gálna, ha vitát provokálnék vele és létrejöhetne
egy okos, népszerű és praktikus megoldás.

Nem mindennapi viszonyok között élünk
és így a tervnek sem szabad sablonosnak
lennie.

Nézetem szerint a megoldás kezdődne
azzal, hogy az E. G. E. alakítsa a még meg-
lévő volt akadémiai és földmives iskolái taná-
rainkból Kolozsváron egy központi gazd. okta-
tási tanácsot. Ehez ugyebár feltétlenül van em-

berünk? Ez a központi tanács tervezné, irányi-
taná és vezetné a szakoktatást az összes kap-
csolt részeken. Első feladata lenne munkatár-
sokat toborzani, mert nem a tőkéből, hanem
az emberi munkából indul ki minden. Olyan
számon kérő hadseregszemléből állanának az
első lépések, melyek eredményeként megtud-
nok, kik, hol és hányan vagyunk azok, akik
hajlandók lennének magunkra vállalni a jövő
gazdanemzedék nevelését. Hiszem, hogy akadna
emberünk elég a mezőgazdaság minden ágában.

Az oktatást főleg demonstrálónak tenném,
melyhez gyűjteményekre és modellekre volna
szükségünk. Nehéz, de nem megoldhatatlan
feladat. Az erdélyi magyarban jó adag művé-
si és tudományos dilettantizmus van, mely
feltalálható intelligenciánknál is. A központi
tanács utasításai mellett elvégeznék a többiek
az állatbonctani stb. gyűjtemények összeállítá-
sát. Gazdasági miniatűr gépmodeleket majd-
nem minden gazdanapon ott láttunk a nyáron
Marostordában. Több gazd. egyetnél vetítő-
gépek és filmek találhatók, melyek munkába
állítására nem jár semmi nagyobb nehézséggel.

A legfontosabb feladat, ezek rendszerbe
foglalása, a központi tanácsot illetné. Ugyan-
csak a központi tanács, volna hivatva a tanterv
kidolgozására, az előadók csoportosítása és a
tulajdonképeni munka — az oktatás — meg-
indítására.

Én sem a tanszereket, sem az előadókat
nem kötném helyhez. Ez a gazdatársadalmi
intellektuális csoport tekintse magáénak az ösz-
szes kapcsoló részeket. Jelenjen meg néhány
hétre a kisebb, nagyobb magyar központok-
ban és vigye magával a gazd. kultúrát szana-
szét mindenfelé. Tíz éve annak, hogy az ösz-
szes szaklapjaink leírása szerint az Egyesült-
Államokban ilyen vándoriskolák vannak, me-
lyeknek ingyen külön vasúti kocsit bocsátanak
rendelkezésükre nem is az államok, hanem a
magánkezekben levő vasúttársaságok. Hát olyan
égbekiáltóan nagy áldozat lenne ez nálunk az
állam részéről, hogy annak keresztülvitelét mi
nem remélhetnők?

Amikor e sorokat írom, egyelőre mindig
csak egyetlen ilyen vándor gazd. iskolára gon-
dolkodom, de csak egyelőre. Az első bevált kísér-
letet több új alapításnak kell követnie. Dolgoz-
nunk és ismét dolgoznunk kell, ha fönnek akarunk
maradni az életharcban. Ehez pedig jó vezé-
rek és jó közkatonák kellene. A központi
tanácsot annál nagyobb hatalommal ruháznám
föl, minél több águ lenne a szervezet. Valami
olyan kultursziv-féle lebeg a szemem előtt,
mely azonnal megérzi, hogy milyen irányok-
ban és összetételben kéri a tagok a vért, a
tudást.

Mindezekhez természetesen pénzre is szük-
ségünk van. Az első alapot az E. G. E. és a
többi társaságtól remélem, a másodikat az
E. M. K. E.-től, a harmadikat a társadalomtól és

Gazdák Biztosító Szövetkezete.

Elfogad tűz, jég élet, betörés és lopás, baleset, szavatossági, kiházasítási stb. biztosításokat. Egyesületi tagok külön kedvezményben részesülnek. Minden
biztosítási ügyben részletes tájékoztatást nyújtanak a vezérképviselőségek és egyesületünk titkári hivatala.

Fiókigazgatóság Románia részére Aradon.

Vezérképviselőségek:

Aradon, Kolozsváron, Brassóban, Temes-
váron Nagyváradon és M. vásárhelyen.

az államtól. Az első kettőt főleg fejegetnem. Alig kétséges, hogy akár az Emke, akár a gazd. egyletek elzárkoznak ilyen célra az anyagi áldozatoktól. A társadalom igénybevételénél a „cui pradeat” elvét érvényesíteném. Az járuljon hozzá a költségekhez, akiknek haszna van belőle. Ez elérhető két úton: rendszeres tandíj és a tanítási ciklus végén eszközölt önkéntes adakozás révén. Az első időkben több sikert ígér az enyhébb módszer, az adakozás, melyet az intézmény népszerűbbé válásával feltétlenül fel kell váltania a rendszeres — mérsékelt — tandíjnak.

Uj hazánkba készen felszerelt gazd. akadémiát és földmives iskolákat hoztunk magunkkal, melyek ma a román nyelvű gazd. kultúra terjesztését szolgálják. Hiszem, hogy szerények vagyunk, amikor e kincsekért morzsákat kérünk cserébe vándor gazd. iskoláink anyagi támogatása képében. És az anyagi erőforrásokat még ezzel sem tartom kimerítettnek. Vannak mezőgazd. gépgyáraink, műtrágyagyárunk és biztosító intézeteink. „Hangyánk” és Hitelszövetkezeti központunk. Ezeknek mind érdeke, hogy a gazdaközönség minden rétege haladni vágyó és tanult embereket foglaljon magába. Aztán, legyünk őszinték, hiszen ők érettek vannak, becsületes munkájuk után, de belőlünk élnek. Ki tagadná, hogy a gépgyárosnak érdeke apró modellekben és bemutatásra szánt gépekben ismertté tenni gyártmányait? Műtrágyát, oltó anyagot sohasem alkalmaz, aki nem nem tudja mire jó az. Aligha vagyok optimista, ha azt hiszem, hogy ezen nem fog megbukni az ügy.

Végezetül hadd álljon itt még néhány megjegyzés. A magyar kisgazda osztály ma nagy tömegében fásultan, szomorúan lézeng. Meglazultak a népünk egyes rétegeit összekötő kapcsok. Valahogy tudtára kell adnunk kézzel fogható bizonyítékok útján egyszerűbb sorsban élő testvéreinknek, hogy vagyunk, maradtunk és leszünk itt mindig néhányan, akik egész tudásunk, legjobb meggyőződésünkkel ma is érettek élünk itt. Fajunkért és annak kultúrájáért.

A must cukortartalmának meghatározása.

A must cukortartalmát egyszerű ízlelés által megítélni nem lehet, mert például két egyenlő cukortartalmu, de eltérő savtartalmu must közül edesebbnek fogjuk találni azt, amelynek savtartalma csekélyebb és így kevés cukrot és savat tartalmazó must is édesnek tűnhetik, utóbb pedig csak silány minőségű bort ad. Leghelyesebb ezért ha e célra mustmérőket használunk. A leggyakrabban használni szokott mustmérők összehasonlító táblázatát alább közöljük.

A leggyakrabban használt mustmérők fokainak összehasonlítása.

Klosterneuburgi szerint súly %/o	Pillitz szerint súly %/o	Wagner fok	Klosterneuburgi szerint súly %/o	Pillitz szerint súly %/o	Wagner fok	Klosterneuburgi szerint súly %/o	Pillitz szerint súly %/o	Wagner fok
10.5	8.2	7	14.6	12.9	—	18.3	17.5	—
10.7	8.5	—	14.8	13.2	—	18.5	17.8	—
10.0	8.7	—	15.0	13.4	—	18.6	18.0	—
11.1	8.9	—	15.2	13.6	10	18.8	18.2	—
11.3	9.1	—	15.4	13.8	—	18.9	18.4	—
11.5	9.4	—	15.6	14.1	—	19.0	18.6	—
11.7	9.7	—	15.8	14.3	—	19.2	18.8	—
12.0	9.0	8	15.9	14.5	—	19.3	19.0	—
12.2	10.1	—	16.1	14.7	—	19.5	19.2	13
12.4	10.4	—	16.3	15.0	—	19.7	19.4	—
12.6	10.6	—	16.5	15.2	—	19.9	19.6	—
12.8	10.8	—	16.7	15.4	11	20.1	19.9	—
13.0	11.1	—	16.9	15.7	—	20.3	20.1	—
13.3	11.3	—	17.1	15.9	—	20.5	20.3	—
13.5	11.5	—	17.3	16.0	—	20.8	20.5	—
13.7	11.8	9	17.4	16.1	—	21.0	20.7	—
13.9	12.0	—	17.6	16.4	—	21.2	20.9	14
14.1	12.2	—	17.8	16.8	—	21.4	21.1	—
14.3	12.5	—	18.0	17.1	—	21.6	21.4	—
14.4	12.7	—	18.2	17.3	12	21.8	21.6	—

Az erjedésnél tudvalevőleg a cukor az, amely bomlást szenved. Pasteur vizsgálatai szerint 100 súlyrész szőlőcukorból 48.3% (53.07 térfogatszázalék) szesz, 46.4% szén-sav, 2.5—3.6 glicerin, 0.4—0.7 borostyánkősav és 1.3 egyéb anyag keletkezik, vagyis a cukornak miniegy 95%-ból lesz szesz, 5% pedig a felsorolt melléktermények képzésére szolgál. Az erjedés folyamata alatt képződik az illó olajok egy jelentékeny része is, amelyek a bor zamatját adják meg.

Igen alacsony, vagy igen magas hőfokon az erjedés megszűnik. Ilyen esetben utóerjedés szokott beállni. Az erjedésre legalkalmasabb hőfok 14—30 C°.

A fenti cukormérők közül a klosterneuburgi aként van beosztva, hogy a 17 C°-nál leolvasott cukorfoknak a felét ha vesszük megkapjuk a bornak a várható szeszfokát, vagyis a 22 fokos mustból 11 szeszfokos bort várhatunk. Ez természetesen nem egészen pontos, csak hozzávetőleges számítás. A mustmérőket csak erjedésnek még nem indult mustok mérésére használhatjuk.

Utóhangok, a marosvásárhelyi gazdaggyűlés után.

A marosvásárhelyi gazdanagygyűlés Erdélyszerte élénk visszhangot keltett a sajtóban. Ugy a kolozsvári, mint a vidéki napi és időszaki lapok a legmelegebb hangon és megértéssel kommentálták az impozáns lefolyású gazdaggyűlésen elfogadott határozati javaslatokat, bizonyítékául annak, hogy a földmives osztály panaszait jogosnak és indokoltaknak ismeri el a közvélemény. Nem győzünk eléggé hangsúlyozni, hogy a gazdaközönség törekvéseit támogatnia kell a társadalom minden rétegének, minden foglalkozási ág minden rendű és rangú emberének, mert a városok állandó és olcsó élelmezését csak a földmivelők munkája nyomán lehet biztosítani. Amíg a gazdának nem adják meg a termelési lehetőségeit, nem biztosítják a gazdákat verejtékes munkájuk gyümölcseinek élvezetese felől, addig nem fog fokozódni, fejlődni a termelés, addig nem lesz biztosítva a városok élelmezése. Amíg rekvirálhatnak és a termelési költségek figyelmen kívül hagyásával maximálják a termények árát, addig a gazdának nem érdemes a termeléssel foglalkoznia. A ma érvényben levő intézkedésekkel elszoktatják a népet a produktív termelői munkától, inkább elmegey kupeckedni a városokba.

Folytatnunk kell a megkezdett munkát a közvélemény támogatása mellett mindaddig, amíg az illetékes köröket is megtudjuk győzni arról, hogy a mezőgazdaság érdekeinek elnyomása egyenlő az ország érdekeinek elnyomásával. A nagygyűlés határozatainak kellő formában az illetékesek kezeihez való juttatásáról gondoskodik az E. G. E.

Egy marostordavármegyei községből vettük a következő sorokat, amelyeket betűszerint az alábbiakban közlünk. E pár sor híven tükrözi vissza a magyar gazdatársadalmi és szövetkezeti szellemben nevelt földmivelők százezreinek gondolkodását ezért, azokat egyesek különös figyelmébe ajánljuk.

Igen Tisztelt Kiszerveztető Ur!

Bocsásson meg, hogy ezen pár sorajimmal bémátorkodom most Magokhoz, met tudom, hogy az nagy gazdaggyűleket után Magoknak is van elég dolgok, mint nekünk most a szán-

tás-vetéssel, de a zasszonyom is azt mongya, hogy hajja, ha mán nem mehetett el abba a nagy tisztességes gazda gyülekezetbe, hát írjon legalább egy köszöntőt azoknak a zuraknak, akik azt a nagy gazdaggyűleket megrendezték. Hát így határozám el, hogy bémátorkogyam ezen pár sorajimmal, hogy megköszönyem azon nemes gyülekezésben való sok szép dógokat. Álgya is meg Isten őfelsége, hogy máccor is fáradozhassanak értünk, met bizony most kellenek az jó pásztorok, hogy az nyáj széjjel ne mennyen!

Met bizony azt látom, hogy szeretnek az emberek széjjelmenni, mivelhogy úgy el-tuggyák hinni az báránybeszédgyü farkasok szavát. Met mán meg kell mongyam az igen tisztelt kiszerveztető urnak, hogy mán nem szeretem mivelhogy annyit hántorgassák, hogy a földmives népet a zorránál fogva vezették eddig, megintlen, hogy kihasználják, hogy hátraszoritották, hogy nem becsülték meg, hanem csak most kezdik megbecsülni s észrevenni, hogy létezik. Mán én nem tudom, hogy hól vótak az ijen lgehirdetők akkor, amikor mán rég az ideje, hogy a földmives nép is a maga mogyá szerint megbecsülődik. Hát kijétt csinálták mán ezelőtt husz esztendőkel az szövetkezeteket, gazdaköröket, ha nem a földmives népétt? Csak nem gondolják, hogy az uraknak kellett ezek? Hány sok száz1000 emberek vadnak béállva az szövetkezetekbe s a gazdakörökbe, hogy a magok javára működgyenek! Hát vajon azok, akik legelőször ezeket megirányították azért csinálták, met lenézték a földmives népet? Tudom, hogy vadnak ojan hejkek, hol a gróf is sa zsellér is szövetkezett, a gróft is a zsellért is egyformán meghallgassák az gyűlésekbe s a grófnak is abból a portékából mérnek, amiből a szegény napszámosnak s a val a mértékkal. Minden földmives nem lehet képpiselő, az is igaz, hogy ennekutánna az oda való embereket jobban meg kell keresni s nem azokból kell válogatni, akik kénájják magokat hanem azok közül akik igaziba oda való. Hát ne hántorgassák mán többet, hogy a földmives ember le vót nézve az régi viiágba s ki vót uzsorázva, met mindenféle gazda embernek elég rossz vót a sorsa örökkéig, met sokszor vót, hogy vetettünk, de nem arattunk, csak a szegén emberen örökkéig jobban láccot a rongy. A mester is azt prédikálta egy nagy könyvből, hogy örökkéig vótak első és utósók, hát bizony lesznek is. Ne nézzünk örökkéig hátrafelé, met az ojan vezér, aki mindéig visszafelé néz, hamar megfutamodik. Becsüjjük meg az embereket érdemök szerint, fogjon esse minden gazda, ha ur, ha szegény s ne csinájjunk gyűlölséget ott, ahol éppeg barátságot kéne. Met egyakarattal erősek leszünk, de ha a demagóniásokra hallgatunk, hát pozdorjává törünk, így monta vót ezelőtt a tanító ur, de bizony jól is monta, met igaza vót. Töröggyünk a jövőnkkel s dolgozzunk met az Isten is csak ugy segitt meg

Mán többet nem írok, met amig elolvasák az én öreges betűjimet, meg is találhatnak haragunni.

Kévánok minyájunknak békességet, kitarást az munkához s arra Isten áldását kérve marattam illedelmes tisztelettel:

Küküllőmarján, 1921. október hó 2-án,
Zsigmond Dani felszegi.

Törvények, rendeletek.

Módosították a fegyvertartásra vonatkozó szabályokat.

A belügyi és hadügyi minisztereknek a Monitorul Oficial szeptember 30-iki 136. számában a 2989 számú minisztertanácsi jegyzőkönyv alapján kiadott 53056. számú rendelete intézkedik a fegyverviselésről. A rendelet értelmében a harci löfegyvereknek, azok löszereinek és a vágó és szuro fegyvereknek használata egyáltalában tillos. A szokásos fegyverek és azok löszereinek használata csakis az illetékes hatóság előzetes engedélye alapján van megengedve. A mező-, határ- és szőlőpásztoroknak fegyverekkel való ellátása ugyanazon feltételek alá esnek, mint a magán feleké, azzal a különbséggel, hogy ezek fegyverviselési engedélyre csakis arra az időre terjedhet ki, amíg az őrzésük alatt lévő gabona vagy egyéb termények learatása vagy leszedése megtörténik.

Magánosoknak a fegyvertartási engedélyt az ostromállapot alatt lévő területeken a katonai parancsnokságok, a békeállapot alatt lévő területeken 1) a falvakban és rendőrprefektúrával nem rendelkező városokban az engedélyt a megyei prefektúra, 2) a rendőrprefektúrával rendelkező városokban a rendőrprefektúra adja meg. Az engedély ényerése iránti kéréseket indokolni kell és be kell jelenteni a fegyver nemét és a löszere mennyiségét. A kéréshez csatolni kell a községi előjáróság vagy rendőrhatalóság bizonyítványát. A községekben ezt a bizonyítványt a községi bíróság állítja ki és azt láttatnia kell a csendőrség vezetőjének és a járási szolgabírónak. Városokban a bizonyítványt a rendőrség vezetője állítja ki és láttatnia kell — ahol van — a szigurancával. A bizonyítványban az azokat kiállító felelősségére bizonyítani kell a kérelmező jó magaviseletét.

Akiknek engedélyük már van, a rendelet megjelenésétől számítva két hónapon belül látamozás végett tartoznak azt bemutatni, csatolva az új engedélyekre nézve előírt bizonyítványt is. Az engedélyekre a kibocsátás napjától számított egy évig érvényesek. Nem kaphatnak engedélyt azok, akik a büntető törvényben foglalt büntényekért, börtönrre voltak ítélve, valamint azok, akik ellen a közrend és közbiztonság szempontjából alapos kifogás van. Nem kaphatnak engedélyt azok sem, akikre nézve ezt a büntető törvények tiltják, továbbá a 18 éven aluli kiskorúak.

Irodalmi szemle.

Mezőgazdasági kalauz. A kapcsolt területek magyar gazdaközönsége régóta nélkülözi a mezőgazdasági szakkönyveket és főként egy olyan kalauzt, amelyből úgy az egyes termelési, mint tenyésztési ágak, tejgazdaság, takarmányozás, trágyázás, üzemi, technikai, méhészeti, szőlő- és borgazdasági, földreformügyi kérdésekben tájékozódást tud szerezni. E hiányt van hivatva pótolni, az Erdélyi Gazda 1922. évi, sajtó alatt levő zsebnaptára, amely tartalmazni fogja a fentiekben kívül az összes gazdatársadalmi szervezetek, egyesületek, gazdakörök, földműves szövetségek, szervezetek, intézmények jegyzékét, a földművelésügyi minisztérium szemlézeti és ügybeosztásait, az országos vásárok jegyzékét stb.

Ezen mintegy 200 oldalra terjedő vaskos zsebkönyvecske nélkülözhetetlen kalauz lesz a mai változott viszonyok között úgy az egyes gazdák, mint szervezetek, gazdakörök, földműves szövetségek és más társadalmi intézmények számára. — A naptár megrendelhető Kolozsvárt, Attila u. 10. sz. a. Ára 20 leu.

Fizessen elő minden gazda az „ERDÉLYI GAZDA”,-ra

SZÖVETKEZÉS.

A magyarországi méhészek részére 10 waggon cukrot utalt ki a magyar kormány kedvezményes áron.

Gazdanapök. Az udvarhelymegyei cselkiszfalusi és marostordavármegyei Gernyeszeg községi gazdakörök e hó 9-én gazdanapot rendeznek. A gernyeszegi gazdanap dr. gróf Teleki Domokos rendezésében igen nagyszabásúnak és változatosnak ígérkezik.

Elmaradt kiállítás. Az Udvarhelymegyei Földműves Szövetség az idei őszre tervbe vett kiállítását a száj- és körömfájás fellépésére való tekintettel jövő évre halasztotta.

A Szilágy megyei Gazdasági Egyesület terménykiállítására a vármegyei közönsége részéről élénk érdeklődés nyilvánult meg. A Wesselényi-kollégium két nagy termében mutatták be a gazdák legszebb gyömolcs, szőlő, vetemény stb. termésüket és legjobb boraikat. A kiállítás szept. 30-án nyit meg és e hó 2. án zárult be.

Meghívó.

Az Erdélyi Gazdasági Egylet igazgató-választmány Kolozsavárt 1921. évi október 14-én, délután fél 4 órakor az egyesület Attila-u. 10. sz. alatti székházában rendes ülést tart, amelyre a választmány tisztelt tagjait meghívja.

Kolozsavárt, 1921. október 7. é.

Az Elnökség.

Tárgysorozat:

1. Elnöki bejelentések.
2. Titkári jelentések.
3. Esetleges indítványok.

Közgyűlési meghívó.

Az Erdélyi-jellegű Magyarfajta Szarvasmarhát Tenyésztők Egyesülete 1921. évi október hó 14-én, pénteken d. u. 3 órakor Kolozsavárt, az E. G. E. Attila-u. 10. sz. alatti székházában **közgyűlést tart**, amelyre az egyesület tagjait tisztelettel meghívom, azzal a megjegyzéssel, hogy az alapszabályok 16. §-a értelmében a közgyűlés a megjelent tagok számára való tekintet nélkül határoz az alábbi tárgysorozatban feltüntetett ügyekben.

Tárgysorozat:

1. Elnöki megnyitó.
 2. Jelentés az egyesület anyagi viszonyairól.
 3. Határozás az egyesület feloszlásáról.
- Kolozsavár, 1921. október 7.

Br. Jósika Gábor,
egyesületi elnök.

Meghívó

az E. G. E. 1) **Állattenyésztési és Forgalmi**, 2) **Növénytermelési és Értékesítési**, 3) **Szőlészeti és Borászati**, 4) **Irodalmi és Könyvkiadó-vállalati szakosztályainak alakuló ülésére.**

Az Erdélyi Gazdasági Egylet 1) **Állattenyésztési és forgalmi**, 2) **Növénytermelési és Értékesítési**, 3) **Szőlészeti és Borászati**, 4) **Irodalmi és könyvkiadó-vállalati szakosztályai** Kolozsavárt, 1921. október hó 14. napján délelőlt 10 órakor az E. G. E. Attila-u. 10. sz. alatti székházában alakuló ülést tartanak, amelyre a fennírt szakosztályok tagjait, valamint szakosztályok ügyei iránti érdeklődő egyleti tagokat tisztelettel meghívja

Kolozsavárt, 1921. október 7.

az Elnökség.

Tárgysorozat:

1. A szakosztályok ügyrendjének megállapítása.
2. Esetleges indítványok.

Vegyes közlemények.

Az Aradvármegyei Gazdasági Egylet a gazdasági alkalmazottakért. Purgly László vezetésével az Aradvármegyei Gazdasági Egylet küldöttségileg jelent meg Beles Jenő dr. alispán előtt és előadta, hogy a kényszerbérletek és az ezután következő kisajátítás miatt rengeteg gazdasági cseléd marad állás nélkül, miután az eddigi nagybirtokokból kisbirtokok lettek és a gazdasági cselédek egyrészt az eddigi alkalmazása megszűnt. Ezért kéri az alispánt, hogy az állásnélkül maradt gazdasági cselédek elhelyezéséről gondoskodás történjék és lakáskérdést is rendezzék valamilyen formában. Az alispán megígérte a küldöttségnek, hogy tanulmányozza a kérdést és rövidesen intézkedni is fog.

A must bejelentése. Egyik-másik napilap azt közölte, hogy a boradót eltörölték. Figyelmeztetjük szőlősgazda tagtársainkat, hogy nem törölték el és a termés mennyisége a szüret után mindjárt bejelentendő az előjáróságnál. Szüretkor csak a bejelentés eszközölendő, az 1 leies adó az eladáskor fizetendő be. E helyen említjük meg, hogy a Titulescu-féle adótörvény a pálinkát főzető termelők adómentes pálinkamennyiségét az eddigi 60 literrel szemben 30 literben állapította meg.

Lóosztályozások. A kolozsvári katonai ügyosztály felhívja az érdekelteket, hogy e hó 25., 28., 29. és 31-én mindennap reggel 8 órától 12 óráig a lovaikat, öszvéreiket felszerelésükkel együtt a vásártéren működő lóosztályozó bizottságnak 1000 leuig bűntételek terhe alatt. — Marosvásárhelyen az összeírás e hó 5—7. napjain tartatott meg.

Megszűnt a botbüntető törvény Magyarországon szeptember 23-án, amelyet tudvalevőleg csak egy évre szavazott meg a nemzetgyűlés.

A vasúti kocsiokba való szemtelést a Cfr. igazgatóságának egy új rendelete 40 leu pénzbüntetéssel sújtja.

Két külsőtisztviselőt keres egy magyar biztosító intézet. Az állásnélküli gazdaságtervezés részére alkalmas és megfelelő állásnak kínálkozik a fenti. A tisztviselő vidéken is lakhatik, fő az, hogy egyénileg ezen állásra alkalmas, rátermett legyen, lakása pedig Kolozs-, Tordaaranyos, Szolnok-Doboka vármegyék valamelyikének területén legyen.

Vásári jelentés. A bánáti Szent-Mihály-napi vásáron mérsékelt felhajtás mellett élénk kereslet nyilvánult meg főként a külföldi kereskedők részéről, kik Olaszország és Csehszlovákia részére 600 drb. vágómarhát vásároltak. Igás lovak ára 4—5000 leu, hízott sertések kilója 20 leu volt.

Gyógynövénypiaci árak Budapesten. A kamilla 100—300, anyarozs 450, beléndeklevél 45, kőrishogár 850—900, bodza 45—50, hársfa 50, maszlaglevél 40—42, fehérmályva 9—10 koronán kel. Az árak emelkednek.

Gabonavásári jelentés. Székelyudvarhelyen a buza 50—54, tengeri 42—43, árpa 36—38, zab 17—20, burgonya 8—9 leu vékánként.

Piac, Aradi gabonákrak. Buza 365, rozs 230, árpa 300, ó-tengeri 320, új-tengeri 270, heremag 22.

Aradi állattárak. Igásló 1—1200 Lei, jobb lovak 5—8000 Lei.

Szerkesztői üzenetek.

A. P. Arad. A cikket köszönjük jóval fog. A 7-iki illésen csak a lótenyésztők voltak jelen. — K. T. Keryné. Az E. G. zsebnaptárának ára 20 Lei. Elispegyeztük.

HIRDETÉSEK.

Vámosgálfalva és vidéke „Hangya” fogyasztási és értékesítő szövetkezet 1921. évi október hó 16-án délut. n 3 órakor az iskolánál 1920 évi rendes közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 24-ik szakasza értelmében meghívotnak azzal, hogy ha a tagok kellő számban meg nem jelenének, ugy a közgyűlés október hó 23-ik napján tartatik meg, mely tekintet nélkül a tagok számára, határozatképes lesz. — Napirend: 1. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása. 2. Zár számadások megvizsgálása és felmentvény megadása. 3. Mérleg megállapítása. 4. Tiszta jövedelemlről való rendelkezés. 5. Az igazgatóság kiegészítése. 6. Felügyelő-bizottság választása. 7. Netaláni indítványok. 1920. év december 31-én a tagok száma 292, üzletrészeinek száma pedig 326 volt. A felügyelő-bizottság által megvizsgált évi mérleg e bolthelyiségben kifüggesztetett és mindenki által megtekinthető. Kelt: Vámosgálfalva, 1921. szeptember hó 23-án.

Az igazgatóság.

Azonnali belépésre keresek bevásárlásokhoz és kereskedelmi ügyletek lebonyolításához értő, első rendű szakembert, aki a mezőgazdasági üzemben is teljes jártassággal bír. Ajánlatok Hódos Dezső, Nagyszalonta címre küldendők.

Kukoricát waggontételben megvételre keres
Érmihályfalva és Vidéke „Hangya”
Fogyasztási és Értékesítő Szövetkezet. 3347

Eladó bor és must.
Kittünö homoki bort 1920 és 1921 évi termést 12-14 Hallgand fokú, édes, továbbá október elején, szilrektor mustot ajánl az
ÉRMIHÁLYFALVA ÉS VIDÉKE „HANGYA”
FOGYASZTÁSI ÉS ÉRTÉKESÍTŐ SZÖVETKEZET 3348

Pásztortűz
szépirodalmi hetilap. — Szerkesztőség és kiadóhivatal Kolozsvár, Király-u. 2.
Előfizetési díj egész évre 160 Lei. 3292

Elsőrendű gar. gödörcezerzésű
géphajtó szinbórsziját
műszaki bőrúkat stbt.
legjutányosabban szállít
Hann és Társa
Gép- és Műszaki Kereskedelmi R.-T.
a Wolfner Gyula és Társa
budapesti gépszij- és műszaki gyárának képviselője és bizományi raktára. ☺
Cluj (Kolozsvár), Strada Regina Mária
(ezelőtt Deák Ferenc-utca) 11. szám. 3335

AZ
ERDÉLYI GAZDA ZSEBNAPTÁRA
gyönyörű kiállításban, nagy terjedelemben, értékes és változatos tartalommal jelenik meg
az 1922 évre.

A szokásos naptári, csillagászati, névmutató stb. részekon kívül a gazdák nélkülözhetetlen tudnivalóinak egész tárháza lesz az Erdélyi Gazda Zsebnaptára, mely a következő részekre oszlik fel: 1. A földmivélsügyi miniszterium ügybeosztása. 2. A gazdátársadalmi egyesülések jegyzéke. 3. Szövetkezeti intézményeink ismertetése. 4. Növénytermelés gazdag tartalommal. 5. Állattenyésztés. 6. Takarmányozás. 7. Tejgazdaság. 8. Szőlészet, borászat. 9. Méhtenyésztés. 10. Mezőgazdasági számtartás kis-, közép- és nagybirtokosok számára. 11. Mezőgazdasági gépészet. 12. Gazdasági mértan, területközméter stb. kiszámítás. 13. Gyógynövény termelés. 14. Kertészet. 15. Földbirtok politika. 16. Az erdélyi vásárok időszereintli jegyzéke. 17. Hasznos tudnivalók stb. stb.
A naptár, mely hivatalos és a „Köztelek” zsebnaptárát is pótolni, nélkülözhetetlen kézi könyve lesz gazdák közönségünknek. Ezért mint gazdasági szakkönyv és vezérfonal, ott kell legyen minden falu minden szövetkezetének és magyar gazdacsaládjának asztalán egész esztendőben.
A naptárra előjegyzéseket elfogad az Erdélyi Gazda kiadóhivatala.

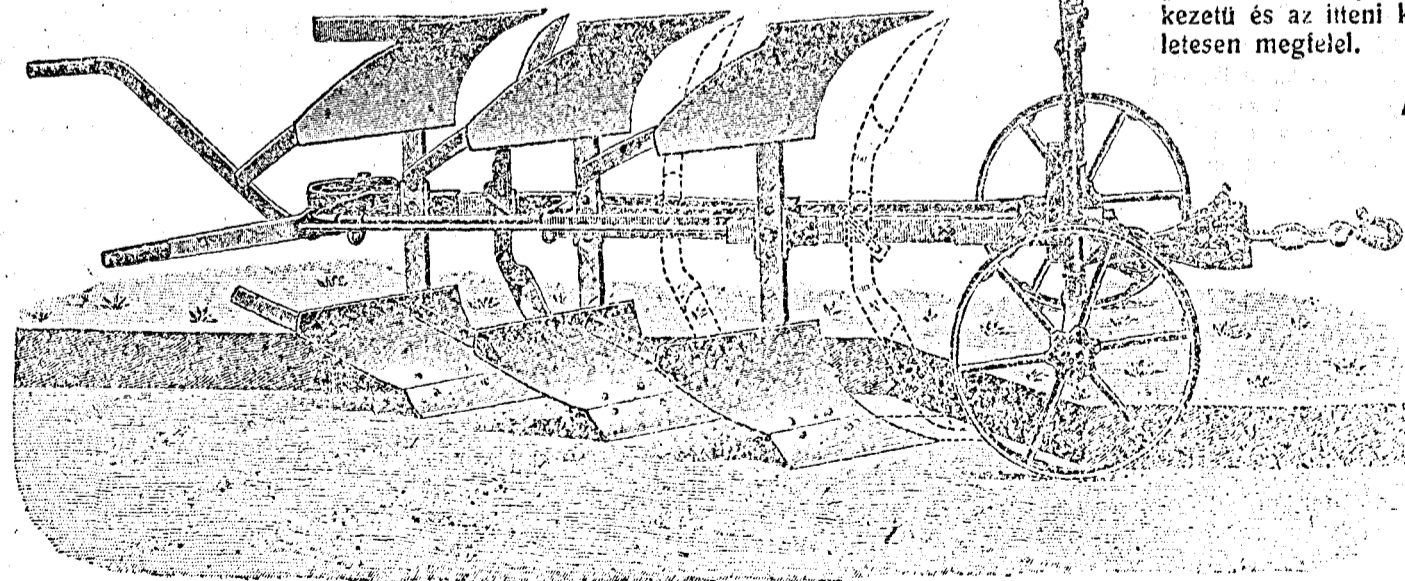
Az Erdélyi Gazda Zsebnaptára
a legjobb és legcélrésztebb hirdetési organum. Aki cégét gyártmányát, termelvényét ismertté akarja tenni, az hirdessen az Erdélyi Gazda Zsebnaptárában. A hirdetési árak a lehető legjutányosabbak. 3338

KÖZGAZDASÁG

A közgazdasági élet minden ágára kiterjedő hetilap. — Szerkesztőség és kiadóhivatal, Kolozsvár, Király-u. 2.
Előfizetési díj egész évre 105 Lei. 3290

A dési „Egyleti Értesítő” 1914. évi 63. lapoldalon a következő cikk jelent meg:

„Váltóékék kipróbálása.” Évtizedek óta keres egyletünk olyan váltóékét, mely a mi talajunkra megfelel, tartós és nem túlságosan nehéz és drága. A mult hó folyamán értesültünk róla, hogy LÁNG KERESZTÉLY erzsébetvárosi gyáros hoz forgalomba igen jó váltóékéket. Az ekékből három különböző típusut hozattunk azonnal s kipróbálásra gr. Wass Endre vasasszentgotthárdi birtokosnak engedték át, ki különösen egyiknek munkájával nagyon meg volt elégedve.

A fenti most Németországból Duna m. Ulmból megérkezett

Eberhardt-féle ekéket ennek képviselője Láng Keresztély Erzsébetvárosban hajlandó munkaközben bemutatni.

Az ekék vásárlásánál mindenkit figyelmeztetünk az „E B E R” védjegyre.

